

Lebesuota, gali snigti.
Saulė teka 6:55, leidžiasi 5:13

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Vasario-February 8 d., 1973 m.

Kaina 15c

33

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6106
Over One Million Lithuanian In The United States

KISSINGERIS IŠVYKO I PIETRYČIU AZIJĄ

AMERIKA DUOS JORDANUI PARAMĄ

WASHINGTONAS. — Jordano karaliaus Husseino vizitas Amerikoje vėl atkreipė dėmesį į neišspręstą Viduriniųjų Rytų konfliktą. Prezidentas Nixonas karaliui pažadėjęs Amerikos ekonominę ir karinę paramą. Jis patikėjęs karaliu, kad Viduriniųjų Rytų padėtis Amerikai rūpi ir ji padės ieškoti taikos. Karalius pietavo su valstybės sekretoriumi Rogers ir vakar susitiko su gynybos sekretoriumi Richardsonu. Husseinas atsisvežė pirmą kartą ir savo naują žmoną, karalienę Alią, kuri konservatyvių Jordano sluoksnių esanti nemėgiama, kaip "amerikonka", nes ji mokslus baigė Amerikoje.

Prezidentas Nixonas priminė karaliui, kad kovo 1 d. į Washingtoną atvyksta Izraelio premjeras Golda Meir. Nixonas susitiks su Izraelio prezidentu Shazaru, o prezidentas Johnsonas laidotuvis valstybės sekretoriumi Sisco kalbėjęs su Ephraim Evron, Izraelio užsienio reikalų ministerijos Amerikos skyriaus vedėju. Visais šiais atvejais Izraeliui buvo pasakyta, kad jis turi pasiūlyti "naujų idėjų" konfliktui išspręsti. Amerikos nuomone, atėjus laikas ieškoti taikos.

Izraelis, laukdamas Egipto nuolaidų, atsisako derėtis per Jungtines Tautas ir atsisako išieiti iš "visų" arabų žemių. Okupuotose srityse stotami nauji Izraelio kaimai ir miestai. Izraelio saugumui esąs būtinas Sharm el Sheikh, Sinajaus pusiasalio pietinėje dalyje, Izraelis negalys pasitraukti ir iš savo istorinio miesto Jeruzalės.

Izraelio diplomatai labai nerimaudami laukia Brežnevo ir Nixono susitikimo Amerikoje. Tik tie du vyrai gali pakeisti dabartinę Izraeliui palankią padėtį. Karo veiksmams prie Suezio sustoję prieš 30 mėn. Sirijos frontas nepavojingas, o Libano ir Jordano frontai visai ramūs. Izraeliui tokia padėtis nepavojinga.

Egipte vis rečiau kalbama apie karą "tuoj pat" ir vis daugiau pabrėžiamas reikalingas ginklų, o ne ruošis tolimos ateities karui. Arabų lyga bando ieškoti vieningo arabų nusiteikimo, bando organizuoti žibalo versnių valstybės paspausti Amerikai ir kitoms Vakarų šalims, kad jos netrukdytų arabams atsiskaityti su Izraeliu. Šiuo metu Maskvoje lankosi Egipto prezidento patarėjas Hafez Ismail, o Kaire lankosi sovietų karinė delegacija, pirmoji po sovietų karininkų į Egiptą. Taikai kiltų sudaro Egipto bekompromisinė laikysena okupuotų žemių klausimu. Egiptas neatsisako nei vienos pėdos, kada Izraelis reikalauja teritorinio saugumo garantijų.

Rabinai prieš televizijos seriją

NEW YORKAS. — CBS televizijai senokai eina serija "Bridget Loves Bernie". Šioje komedijoje jaunas žydas yra vedęs turtingo afro dukterį. Programa turi pasisekimą, tačiau dabar prieš ją išėjo žydų rabinai, sakydami, kad tokia padėtis, kur skatinamos mišrios vedybos, eina prieš jūdizmą. Buvo bandoma spausti CBS vadovus, kad jie nutrauktų programą, tačiau nepavyko.

Rabinų taryba ragina tikintis žmonas boikotuoti šios programos sponsorius, kurių svarbiausias yra Procter & Gamble. Rabinams nepatinka, kad vaidinime dviejų mišriai vedusių jaunuolių santykiai yra labai gražiai pristatomi.

IS VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Keturi Amerikos minų gaudytojai jau pradėjo darbą toliau nuo Hailfongo uosto, rinkdami iš vandens lėktuvų numestas minas. Darbas užtruks daug mėnesių. Hanojaus valdžia parūpino amerikiečiams hidrografinius žemėlapius ir nurodė, kur yra Hanojaus padėtos minos. Amerikiečių magnetinės minos naikintos specialiomis "rogėmis", kurias veikia helikopteriai. "Rogės" minas išsprogdina. Vietnamičių minos kaba ant vielinių inkarų. Vietas teks nukirpti, o plaukiančias minas sunaikinti šaudant į jas iš kulkosvaidžių.

WASHINGTONAS. — Buvus Texas gubernatorių John Connally, kurio kandidatūra buvo minėta į valstybės sekretorius, buvo išrinktas į Pan American World Airways bendrovės direktorių tarybą.

VIENA. — Konferencijoje, kur svarstomas karinių jėgų Europoje sumažinimas, sovietai sutiko, kad Vengrija dalyvautų konferencijoje stebėtojo teise.

WASHINGTONAS. — Buvęs darbo sekretorius James Hodgson pradėjo dirbti Lockheed Aircraft bendrovėje kaip viceprezidentas.

ROMA. — Buvęs Argentinos diktatorius Juan Peron, 77 metų amžiaus, atvyko į Rumuniją. Italų spauda spėlioja, kad jis ten nvyko "atsijauninti". Otopeni Sanatorija netoli Bukarešto pagarsėjo savo seno amžiaus žmonių gydymu ir sustiprinimu.

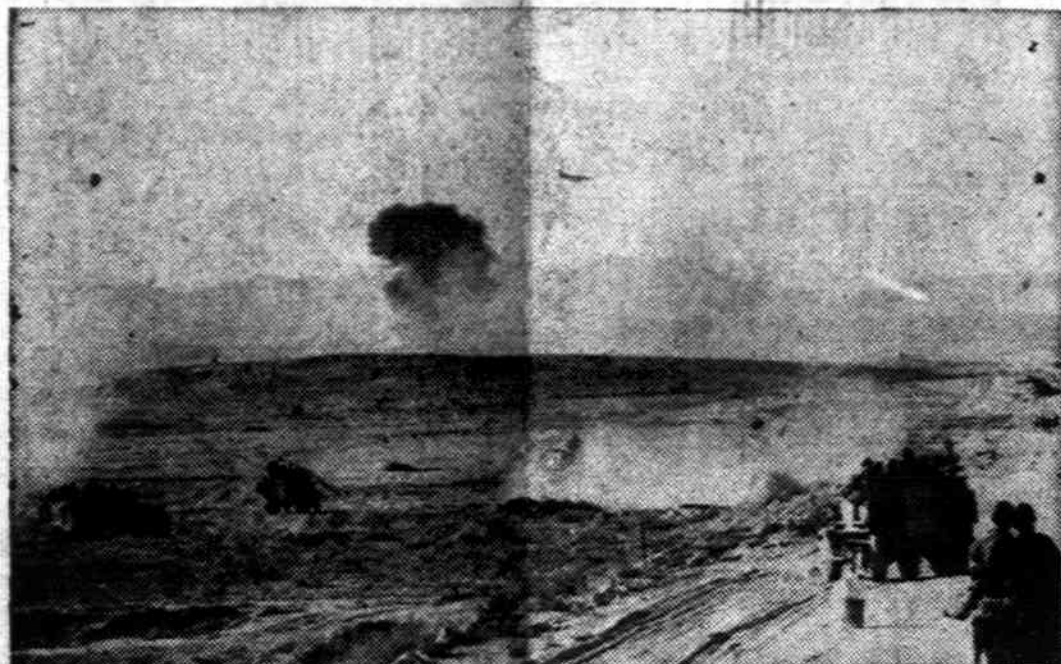
REYKJAVIKAS. — Islandijos valdžia įsakė išvežti iš Haimey salos visus laivus, nes ugnikalnio lava teka uosto link dvi pėdas per minutę greičiu.

PARYŽIUS. — Čilės ambasadorius Prancūzijoje Pablo Neruda, laimėjęs literatūros Nobelio premiją 1971 m., pasitraukia iš diplomatinės tarnybos dėl silpnos sveikatos.

"Neutrali" Indija kritikuoja Ameriką

NEW DELHI. — Buvo laukiama, kad Amerikos-Indijos santykiai pagerės paskyrus naują JAV ambasadorių Daniel Moynihan, kurio paskyrimui Indija pritarė. Indija yra gavusi iš Amerikos 9 milijonus dol. pašalpos, tačiau premjeras Gandhi vyriausybė vis dažniau ėmė kritikuoti Amerikos Vietnamo politiką, pradėjo pulti Ameriką Jungtinės Tautos ir dėl to santykiai atšalo.

Premjeras Gandhi antradienį vėl pasakė kalbą, kurioje pabrėžė, kad "Amerikos laukinis bombardavimas Vietname nebūtų buvęs taip ilgai toleruotas, jei bombarduojami būtų europiečiai". Indijai labai nepatinka ir Amerikos santykių pagerėjimas su Kinija.

Izraelio kariuomenės daliniai savo manevrams turi daug vietos užimose arabų žemėse. Čia matomas artilerijos dalinis — Golani brigada, kuri turėjo 24 val. pratimus.

JAV KONGRESAS NEDUOS SOVIETAMS KREDITŲ, KOL - VARŽYS EMIGRACIJĄ

WASHINGTONAS. — Amerikos žydų organizacijos surado sau stiprų rėmėją Wilbur Mills, kongreso Ways and Means komiteto pirmininką, kuris vakar pasiūlė įstatymą, kuris uždraudžia vyriausybei duoti Sovietų Sąjungai valdžios paremtų kreditų ar kitokių prekybos nuolaidų, kol sovietai varžys ar apsunkins emigraciją. Šis įstatymas yra visai panašus į sen. Henry Jacksono pasiūlymą pernai senatę. Sen. Jacksoną tada parėmė 75 senatoriai. Atstovo Mills pasiūlymą remia 260 kongreso narių. Mills pasiūlyme Maskva spaudžiama atsaukti išvažiujančius uždedamus švietimo mokesčius. Jie daugiausia paliečia į Izraelį išvažiujančius sovietų žydus.

Pagal Amerikos-Sovietų Sąjungos susitarimą, sovietai sutinka sumokėti senas, II-ojo Pasaulinio karo "Lend-Lease" skolas, o JAV vyriausybė pažada siekti kongreso pritarimo suteikti Sovietų Sąjungai sumažintus muitus ir laikyti ją "most favored" valstybe. Prezidentas Nixonas leido Eksporto-Importo bankui duoti kreditus ir kreditų garantijas į Sovietiją eksportuojamoms prekėms.

Millis pasiūlymas nemini žydų emigracijos, bet sako, kad "kol Maskva neleis emigruoti savo piliečiams ir uždės didelių mokesčių tiems, kuriems leidžiama emigruoti". Kongresmano Mills štabo nariai pareiškė, kad jis nutarė paremti sen. Jacksono pasiūlymą dėl "ideologinės simpatijos sovietų piliečiams, nebūtinai tik žydams, kurie kenčia civilinių teisių suvaržymus".

Nuolaidos sovietams liečia ir senų skolų mokėjimo sąlygas. Sovietai jau sumokėjo 12 mil. dol. ir pažadėjo įmokėti dar 24 mil. dol. po 1974 liepos 1 d. su sąlyga, jei iki to laiko bus Amerikoje praveistos "most favored" valstybės priemonės. Iš viso sovietai skolingi Amerikai 722 mil. dol. Skola nebus grąžinta, jei vyriausybė nepadarys prekybos lengvatų iki 1974 metų.

Vyriausybės atstovai sutinka, kad principu sen. Jacksonas ir kongresmanas Mill yra teisūs, remdami individų teises išvažiuoti į kitus kraštus, tačiau galvoja, kad šiuo atveju "tyki diplomatija" galėtų daugiau duoti, negu viešas spaudimas.

Antradienį prie Jungtinių Tautų demonstravo grupė žydų, kaulinių drabužiais. Demonstracija pasitiko Maskvos burmistrą Promyslovą, kuris lankėsi JT. Vienu metu apie 300 žydų sustabdė judėjimą, susėdę gatvės viduryje, tačiau policija juos greit išblaškė. Žydai šaukė "Let my people go!"

Izraelio kariuomenės daliniai savo manevrams turi daug vietos užimose arabų žemėse. Čia matomas artilerijos dalinis — Golani brigada, kuri turėjo 24 val. pratimus.

"Kur trumpa, ten ir trūksta"

MASKVA. "Komsomolskaja Pravda" kelis kartus skundėsi, kad sovietų parduotuvėse neįmanoma vyrams gauti kaklaraščių, ypač modernių, plačių, spalvotų. Tas privertė lengvosios pramonės ministeriją pakelti kaklaraščių gamybą iš 11 mil. iki 17 mil. Trys fabrikai Leningrade, Jaroslave ir Mozaiske pradėjo pilnu tempu gaminti vyrams kaklaraščius.

Paaiškėjo, kad dėl to patvarumo pradėjo mažėti moterų apatinių gamyba. Tų moterims reikalingų rūbų jau anksčiau sunku būdavo gauti, ypač įvairių provincijose. Dabar "Komsomolskaja Pravda" abejoja ar nekilis lyčių karas, kai moterys sužino, kad jų apatinių trūksta todėl, kad fabrikai ėmė daugiau gaminti vyrams kaklaraščių. Maskvoje kaklaraščius galima pirkti juodoje rinkoje po 5 rublius. Ir tai, Vakaruose niekas tokių nepirktų.

HANOJUS. — Š. Vietnamo premjeras Pham Van Dong pareiškė amerikiečių moterų delegacijai, kad abi Vietnamo dalys teks sujungti, nes niekas negali gyventi su perplautu į dvi dalis kūnu. Jis pabrėžė, kad Pietų Vietname yra dvi vyriausybės, ką pripažįsta ir taikos sutartis.

Afganistane badas palietė tuostančius gyventojus. Čia matomas suvaržęs vaikas laukia skardinės pieno, kurį dalina UNICEF organizacija Čekcharan mieste.

PREZIDENTO PATARĖJO KELIONĖ

WASHINGTONAS. — Vakaro prezidento patarėjas Kissingeris su šešiais valdininkais išskrido į Pietryčių Aziją. Prieš išvykdamas jis ilgai tarėsi su prezidentu. Firmas Kissingerio sustojimas bus Tailandijoje, iš čia penktadienį jis skris į Laosą, kur tarsis dėl karo paliaubų su Laosu vyriausybe, kurios premjeras vakar paskelbė, kad paliaubos turėtų prasidėti ir Laosu vasario 15 d. Šeštadienį Kissingeris atvyks į Hanojų, kur išbūna 4 dienas, o iš čia skris į Pekiną, kur bus penktas dienas.

Delegacija pas gub. Dan Walker

ČIKAGA. — Antradienį Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija priėmė Illinois gubernatorių Dan Walker Springfielde. Dalyvavo Illinois sen. Frank Savickas, kun. A. Stašys, M. Pranevičius ir R. Šarka. Gubernatorius labai šiltai priėmė lietuvius, sakydams, kad iš visų tautinių mažumų daugiausia geru atsiliepimu jis girdėjęs apie lietuvius. "Jei turėsite kada kokių reikalų, kreipkitės tiesiai į mane, jums durys visada atidarytos", pareiškė gubernatorių Walker.

Gubernatorių pažadėjo, jei tarnybinės pareigos leis, atsilankyti į Vasario 16-tos minėjimą Maria H. S. Altos atstovai padovanų gubernatoriui lietuvišką "Vyti".

Po audiencijos sen. F. Savickas aprodė kitiems delegacijos dalyviams Springfieldo legislaturas patalpas ir pavaišino pietumis.

Čikagoje tą pačią dieną Altos delegacija, palydima Lietuvos gen. konsulės J. Daužvardienės aplankė merą R. Daley. Dalyvavo: J. Skorubskas, I. Blinstrubienė, J. Šoliūnas ir A. Švitra. Meras Daley gavo dovanų medinį, stilizuotą lietuvišką Kryžių. Jis kalbėjo seniai buvus Maria H. S. ir, jei pareigos leis, žadėjo atvykti į minėjimą vasario 18 d. 2 val.

Gubernatorių Dan Walker ir meras Daley įteikė savo pasirašytas proklamacijas Lietuvos Nepriklausomybės sukakties proga.

Kiek New Yorkui kainuoja narkotikai

NEW YORKAS. — Gubernatorių Rockefelleris siūlo griežtus įstatymus kovai prieš narkotikų pardavinėtojus. Kalbėdamas valstijos miestų vadovų nariams, gubernatorių nušvietė, kiek kainuoja valstijai narkotikų vartotojai.

Adiktai plėšia, vagia ir užpildinėja, kasmet atimdami iš žmonių 6 milijonus dol. Neapskaičiuojama jų sukelta baimė ir teroras, kuris neleidžia žmonėms išeiti iš namų. Mes esame pardavinėtojų ir vartotojų belaisviai", pasakė Rockefelleris.

New Yorko valstijoje yra 200,000 narkomanų, plėškaujančių, kad galėtų finansuoti savo įprotį po 30 dol. kasdien. Apskaičiuota, kad šiem 30 dol. "uždirbti", narkomanai turi pavogti prekių daug didesnę vertę, apie 18 mil. dol. kasdien. Valstija išleidžia po 11,000 į metus kiekvienam įprastam gydyti. Gubernatorių siūlė sekti Japonijos pavyzdžiu, kuri narkotikų vartotoją pirmą kartą uždaro trim mėnesiam, antrą kartą — šešiem mėnesiam, kol jis "atpranta" nuo narkotikų.

Su dr. Kissingeriu išvyko ryšių valdininkas Herb Klein, ambasadorius William Sullivan ir keturi Tautinės Saugumo tarybos pareigūnai: Richard Kennedy, Winston Lord, Peter Rodman ir David Engel.

Hanojuje Kissingeris bandys susitarti su S. Vietnamo vyriausybe dėl pokario santykių ir apsvaistys, kaip Amerika galėtų prisidėti prie karo nuostolių atlyginimo, griuvusių atstatymo. Kinijos pasitarimuose bus svarstomi būdai, kaip normalizuoti abiejų valstybių santykius ir kaip garantuoti, kad Vietnamo taika būtų pastovi.

Kinija sutiko dalyvauti Paryžiaus konferencijoje, vasario 26 d. Čia Amerikos delegacijai vadovaus valstybės sekretorius Rogers. Iš viso pakviesta 13 dalyvių. Prancūzija, Britanija, Kinija, Sovietų Sąjunga, keturios tarptautinės komisijos narės: Kanada, Lenkija, Vengrija ir Indonezija. Dalyvaus ir kariavusios šalys: Amerika, S. Vietnamas, P. Vietnamas ir Viet Congas. Be to, konferencijoje bus ir Jungtinių Tautų atstovai. Konferencija gali užtrukti ilgesnį laiką, nors pasirėngiamis sutarimų šis anksto neesminių dalykų svarstymą. Norima, kad kare nedalyvavusios didžiosios valstybės užsigaunuotų Vietnamo taikos išlaikymo pastangoms.

Bangkoke Kissingeris susitiks su Amerikos ambasadoriais Laose, P. Vietname ir Kambodijoje. Kaip jau rašyta, Amerikai tikisi atgauti 40 karo belaisvių šį šeštadienį. Jie būsią paleisti An Loc apylinkėse, apie 60 mylių nuo Saigono. Belaisviai bus nugabenti į Clark bazę Filipinuose. Kai kurie belaisviai bus paleisti Hanojuje. Juos priims tarptautinės komisijos atstovai nariai ir perduos amerikiečiams.

Pietų Vietname karo veiksmams apribo, tačiau nuo paliaubų pradžios Saigono vyriausybė suregistravo 1,894 komunistų pažeidimus. Kovose abiejose pusėse žuvo ir 5,000 vyrų. Laosu komunistai stipriai puola visuose frontuose.

Europos Saugumo konferencijoje

HELSINKIS. — Suomijoje vykstančioje 34 valstybių konferencijoje, kuri turi paruošti Europos Saugumo konferencijos darbotvarkę, sovietų delegatas Viktor Malcev pasiūlė įtraukti tokius punktus: prekybos santykių išplėtimo, jungtinių projektų kasyklų ir transporto srityse, aplinkos apsaugos klausimų.

Sovietai vengia Vakarų valstybių siūlomų laisvesnių Europos žmonių santykių, laisvesnių idėjų pasikeitimo, spaudos ir žodžio laisvės išplėtimo ir panašių klausimų.

Rinktinis LYRIC OPEROS choras. Bilietai po \$8, \$7, \$6, \$4, \$3 gaunami Vaznelių prekyboje 2501 West 71st Street, Chicago, arba paštu Chicago Opera Co. 7121 South Talman Avenue, Chicago, Illinois 60629. Bilietai gaunami prie įėjimo nuo 12-tos valandos.

LA BOHEME

MARIJA AUKŠTESNIOŠIOS MOKYKLĖS AUDITORIJOJE

Diriguoja Lyric Operos dirigentas Giulio Favario.

TREČIAS LA BOHEME SPEKTAKLIS
IVYKS ŠI SEKMADIENĮ, VASARIO 11
D., 3 VAL. PO PIETŲ

Vyriausias meno vadovas DARIUS LAPINSKAS

Visi prašomi iš anksto
išsityti bilietus į lietuvių
statomą G. Puccini
Operą.

B. KRISTOPAITIS

PASKUTINĖ VASARIO 16 JŪROJE

Į šventingos laivo "Kaunas" kelionės per Šiaurės jūrą

Visas krikščioniškas pasaulis švęs šio prisikėlimo šventę — Vėlinas. Mūsų tautos, kaip valstybės prisikėlimo šventė yra Vasario 16 — ji į ašvame pasaulio laivą apvaikščiojame iškilmingomis pamaldomis, viešais minėjimais primindami Dievui ir žmonijai mūsų tautos skaudžią dalį. Kur bebūčiau, dalyvaudamas minėjime, bažnyčioje ar perpildyto salėje ir besiklausydamas mūsų kilniųjų troškimų, kaip taisyklė, mintimis visuomet grįžtu į mano paskutinę Vasario 16-ją praleistą jūroje...

Dieną prieš tai, perplaukėm Skagerako vandenį, atmintis iš 1-o Didžiojo karo. Čia įvyko vienintelis tame kare didelis karo laivynų mūšis tarp angų ir vokiečių. Kiekvienas smarkiai nukentėjo. Kiekvienas geresi laimėtojų išėjus. Pačiai karo vedimo strategijai tas mūšis ne vienai pusei nepadėjo, nors tik daug gražaus jaunimo į dugną nuėjo. Plaukiant tais vandenimis daug šurpių prisiminimų sukėlė praėjusio karo padariniai. Sakoma, kariuomena kad nebūtų ateityje daugiau karų. Tikėjimas, gal nebepasikartos ši žmonių ryškė.

Įplaukus į Šiaurės jūrą buvo paimtas vienas tiesus kursas ir vakarus, be jokių daugiau sukinėjimosi. Laivas, prisipildęs Lietuvos žemės ūkio gėrybėmis, linksmai skubėjo į laukiamąją uostą. Laivas, vykdydamas kapitono valią, veržiasi pirmyn ar tai būtų rami jūra ar bangos prieš jį piestu šokdamos mėgintų jam pastoti kelią. Laivas sutikęs nevalingą bangą skelbia ją pusiau ir pasidaro taką sliaugia pirmyn. Banga, pykčiu neįterdama, kuo smarkiau ir kuo daugiau skuba laivo deniu per-

sipilti ir neatsargiam jūreiviui pasimačius už jo apykaklės šaltu latakų žemyn nuslinkti. Ši kartą Šiaurės jūra mus sutinka ramiai, tyliai bangų kuždėsiu, it kviesdama viešnagėn.

Vėly vakarą nušileidęs kajutėn poilsio galvojau, kad tarp laivo ir manęs yra daug panašumo. Sraigtas laivą stumia jūra ir laukiamą uostą, o mane už apykaklės čiupęs laikas neatlaidžiai tempia Gyvenimo jūrą į man nežinomą likimo paruoštą uostą. Laivas pasiekęs uostą sustos, o kada mano eilė? Girdžiu Laiką prašnekanč.

Ar seniai Tave, visomis keturimis replojanti, tempiau. O žiūrėk dabar jau baltą plauką įėjai. Jei Tu nebūsi reikalingas jūrai ir Neptūnas nepakvies Tave savo viešpatijon, aš, Tavo Laikas, tempiau Tave toliau. Atsibodęs Tavimi, kur nors, suse-nusį, sausumoj po berželiu svyruonėliu ar po žalia eglute patiesiu.

Vidury plačios tamsios jūros, vidury tamsios nakties klausiau ką porino man negailestingas, visuomet skubantis Laikas. Vienodi ritmiški sraigto dūžiai sklaidė neramiąsias mano mintis ir vėjas jas pagavęs jūromis plačiai išnešiojo, o mane pasiuntė į gilaus miego viešpatiją, kur neramiomis mintimis durys būna užsklęstos.

Paryčiu kaip kuri nevidone banga smarkiai tėtėlėjusi šonu visą laivą sudrebino, suvirpino ir mane, tįsijusi, prižadino. Bu-vau gerokai pailsėjęs ir, pajutęs laivą sklindant kavos kvapą, kėlęs tuojau rengiausi. Skambučio pašauktas tuojau prisistatė virėjas, kuriam išmetinėjau: Ką, ar visą maišą kavos su-vertėi į katilą, kad jos aromatu visa Šiaurės jūra pakvipo? Na,

Aktorius John Wayne savo paskutinės šeimos tarpe. Iš kairės sūnus Ethan, 10 m., Aissa, 16 m., Mariša 6 m. ir žmona Pilar, metai nesakomi. Pirmoji Wayne šeima jau užaugusi ir jis turi vaikų.

tiek to, labai išlaidus ir nepataisomas esi.

Atsipsirau, — tarė virėjas. — Šiandien didelė mūsų šventė ir kaip kiekvienais metais viskas bus pagerintai į stalą paduota.

Na, tai paduok man tos pagerintos karštosios puoduką.

Išgėręs kavą ir šiltai apsi-rėngęs atsidūriau tiltelyje. Būdi-nytis sturmanas mano ankstybą rytą pasirodymu tiltelyje stebėjosi. Gerai žinojo mano pa-protį, tik vėly rytą atsilankyti viršuje.

Nesistebėk! — tariau jam. — Esu pailsėjęs ir šiandieną Va-sario 16-ją noriu praleisti die-nos dalį tiltelyje.

Gėrėjau si snarantių bangų kalbą apie laivą bei silpno vėjo dainą stiebuose. Tyla ir tamsa dengė jūrą, dengė dangų. Tik laivas, kaip mūsų gyvenimas, ne-sustodamas vandenimis laiku skubėjo pirmyn.

Paryčiu, vėjas protarpiais įgaudamas jėgos, siautėja laivu. Kartais iš kamino ištraukęs žiupsnį kibirkščių paskleidžia į viršų. Šiandien, ši priešaurinė tamsa mus visus su laivu lai-ko savo glėbyje, it anais laikais mūsų tėvynę prieš perbloktą, ilgus metus alintą, kankintą, tamsoje laikytą.

Mūsų didžiadvasiai vyrai: Ba-sanavičius, Kudirka, Maironis ir kt., pajutę dūminęs pirkelė-se dar tvirtai plakancias lietu-ties kibirkštis, skelbė artėjantį tėvynę laisvajį rytojų. Tauta, iš girdusi ir supratusi pranašų — šauklių žodžius, būdo iš le-targo ir skubiai ruošėsi didžia-jam įvykiui. Panašiai, kaip šios nakties, tamsa ėmė blukti. Dan-gaus balzanas plotas vis plėtė-si, kol iš jūros staigiai išsiveržė pirmieji saulės spinduliai, skelb-dami 21 saulėtąjį Vasario 16-ją dieną atviros jūros.

Atėjus akimirksniui, tautos išrinktieji, tą dieną paskelbė vi-sai žmonijai, kad mes esame laisvi ir lygiateisiai su visais ki-tais pasaulyje. Jų paskelbtieji žodžiai, nors buvo viduržiemis ir tais laikais nebūta greitų ži-nių skelbimo priemonių, žaibo greitumu sklido Lietuvos snie-guotais laukais, neaplenkdami tolimiausio užkampio bakūzės. Visų tuos žodžius šigirdusiųjų veidai, švitėjo it šio ryto sau-lė. Jaunimas ir senimas ner-i-mo, būriavo. Kai nuskambėjo

Tėvynė pavojuje, priešų su-pama! — palikę šeimas, sava-noriais traukė mūškais. Su di-džiausiais nedatekliais, stvėrė bet kokį pasitaikiusį ginklą sto-jo grumtis su žymiai pajėges-niais priešais. Lietuvio troški-mu būti laisvu ir jo drąsa laisvė buvo apginta.

Mūsų tautos ryžto ir kraujo aukos dėka šiandien plačiojo jūroje, laisvi švenčiame Vasario 16-ją. Saulė pakilus, linksmai plevėsuoja mūsų trispalvė. Sma-gūs vėjelis susimetusias jos rauk-šles kėdėna, lygina. Ji, it jaunuolė nesiduoda, kraiposi, plevėna ir josios buvimas teikė mums ir visam laivui šventės nuotaiką. Įgula šventiškai nusiteikusi su-tinka dieną. Laivas, sraigto ska-tinamas, skuba pirmyn ar tai būtų šventė ar šokiadienis. Lai-vo jau tokia paskirtis: kartą pa-likęs sausumą turi skubėti, kol pasiekęs kitą sausumą atsirems į jį.

Šiandieną, ten toli tėvynėje, vėliavos gretomis plevėsuoja, pa-rada, džiaugsmo kalbos. Mes vieniši, atviros jūroje. Vieniša trispalvė, bet šildyti, saulei, dan-gaus mėlynei, vėjams ir plačia-jai jūrai laisvės dainą dainuoja.

Vieną kitą atklydusi žuvėdra su klyksmu šaukia virėją, kad jį nepamirštų ir šventės proga ką nors skanesnio išmestų pr-bortą. Virėjas jį noro negirdi, sava reikalais užsiėmęs. Virtu-vės berniukas, virėjui nematant, pasirūpina tuo reikalu. Kauno radijo mums perduoda Lietuvos išgyvenamą šventės nuotaiką. Jaučiamės, lyg ir mes esame isi-lieję į džiūgančią savųjų mi-niją. Kartais pasuku svetima-sias radijo stotis, kur dažnai nu-gausu balzanas plotas vis plėtė-si, kol iš jūros staigiai išsiveržė pirmieji saulės spinduliai, skelb-dami 21 saulėtąjį Vasario 16-ją dieną atviros jūros.

Atėjus akimirksniui, tautos išrinktieji, tą dieną paskelbė vi-sai žmonijai, kad mes esame laisvi ir lygiateisiai su visais ki-tais pasaulyje. Jų paskelbtieji žodžiai, nors buvo viduržiemis ir tais laikais nebūta greitų ži-nių skelbimo priemonių, žaibo greitumu sklido Lietuvos snie-guotais laukais, neaplenkdami tolimiausio užkampio bakūzės. Visų tuos žodžius šigirdusiųjų veidai, švitėjo it šio ryto sau-lė. Jaunimas ir senimas ner-i-mo, būriavo. Kai nuskambėjo

Diena artėja į pabaigą. Sau-lė, apibėgusi dangaus mėlynę, vakarų pusėj ruošiasi skandin-tis. Visą dieną dangus buvo be debesų ir rytis lengvai jūra bė-giojo, bet pavakarį, mano nuo-stabai, visai iš priešingos pusės judrios neramios bangos sutin-ka laivą. Matau, viršuje iš kaž-kur atsiradęs pilkšvas padrikęs

debesėlis, it koks skarmalius, skubiai užgaubė saulę. Saulei jį nugrius nuo savo veido, jis to-liau bėga. Netrukus tokų pat ir didesnių debesų skarmalių vis daugiau atsiranda. Saule, nepajėgusi apsiginti, slepiasi už horizonto. Debesys užgrobė mel-svąją erdvę ryčiui liepė dingti ir savąjį SW (pietvakarį) palei-dė jūromis isakė jam visa burna pūsti.

Supratau, kad 21-ją kartą pra-leide gražiai Vasario 16-ją die-ną, turėsimę ją užbaigti didele audra. Nejaugi tai būtų prana-singa diena? Trumpai džiūga-vus mūsų gražią karybūnų ne-priklausomą gyvenimą, vėl grį-žtu į vergiją. Tai būtų per skau-du! Tvirtai įsikibęs tiltelyje lai-kiausi, kad kuri banga versda-ma laivą šonu, neuvertytų ma-ne nuo kojų. Reikia sunkiai au-drą pakelti, bet mano mintys kažkur toli klaidžioja. Pagaliau, kalbu sau. — Viešpatie, Tu buvai pasirinkęs biblinį Jobą, viso-kiomis negerovėmis ir kancio-mis jį užleidai. Nejaugi dabar mūsų tautą pasirinkai? Ar ne-uztektinai mūsų tauta caro lai-kais savo žemėj kentėjo? Ar ne-uztektinai Sibire reteziais žvangino? Varge ir skausme tauta su Strazdeliu Tave garbi-no ir meldė pašalinti vergijos žvanginimą. Išklausei mus. Lai-svai atsikvėpęs toliau Tave gar-binamė, bet graži ši diena ir baisi jos užbaiga mane nera-mina...

Tais pačiais metais, vėly ru-denį, vėl esame Šiaurės jūroje. Dalyviai: tas pats laivas, ta pati trispalvė, kuri džiūga-linksmi šventė Vasario 16-ją. Šiandien lapkričio 17 dieną įgu-la liūdnai susikaupti iš dviejų valčių stebi, kai mūsų brangią trispalvę su pamiltu laivu vi-siems laikams priglaudžia sa-giasi virš Lietuvos. Jie netver-dami šetonisku džiaugsmu kva-tojasi, net žemė dreba.

Angliją tą naktį vokiečių sutor-peduoatas. "Lietuvos Pajūris" 1962 m. Nr. 12 ir 1963 m. Nr. 13).

Laivui nuo paviršiaus dingus, trumpai toj vietoj vandenys ver-petais sukėsi, nes greitai jūra šisiniu bangavimu padengė buvusią skaudaus įvykio vietą.

Įgula, apart vieno, 2-jose val-tyse laimingai išsigelbėjusi su-posi virš bangų, protarpiais rau-donomis raketomis skelbiama savo skaudų likimą. Visi jutom, kad tais metais laisvė ir laisvoj jūroje buvo atšvesta paskutinio-jį Vasario 16-jį.

Baigęs šį mano gyvenimo epi-zodą, noriu papildomai apibū-dinti išsigelbėjusių valtyse išgy-venimą. Netikėtai staigaus smū-gio pritrenkti, kaip žinome, ne visi vienodai pakelia tai, pri-klauso nuo dirksnių tvirtumo. Virš 20 mūs išsigelbėjusių vy-binamė, bet graži ši diena ir smūgi, tik vienas gavo aštrų dirk-snių sukrėtimą ir stebėdamas į

viršų kylančias raudonas rake-tas neramiai šaukė:

— Žūrėkite, virš mūsų tėvynės neįprastą raudoną vaivorykštę pakilo. Ar nematote? Išžiūrė-kite geriau! Ne, ne, tai ne rau-dona vaivorykštė. Aiškiai ma-liau, Hitleris stovėdamas vaka-ruose tiesia ranką Lietuvos ry-tuose stovinčiam Stalinui. Jų kruvinos rankos raudonai jun-giasi virš Lietuvos. Jie netver-dami šetonisku džiaugsmu kva-tojasi, net žemė dreba.

Jo tie žodžiai mus esančius valtyje nesmagiai nuteikia. Ap-rimės kiek jis vėl kalbėjo:

— Ne amžinai jie mus krau-juose ir ašarose plukdys. Ateis Tiesos angelas, sutramdys ne-lahuosius, nušluostys lietuvių ašaras. Vėl pakils skaisiti dau-giaspalvė vaivorykštė ir laimins lietuvių artoją laisvojo tėvynę. Išverkime!

Po sunkių išgyvenimų ir ne-ramiojo svaicijimo liūdnai ty-lūs sėdome į atplaukusį mus gel-bėti belgų laivą.

Daug metų prabėgo nuo tų iš-gyvenimų. Išstvermingai belauk-damas Tiesos angelo pasirodan-tu (dažnai girdimu per Sofijos Barcus šeimos radijo valandė-lę):

— Aš senas jūrininkas, kiti jungos plauna mano laivą... Dau-giau nežavės manęs tolimieji horizontai, platieji akiračiai. — Belieka tenkintis siaurais, Chi-cagos teršiamais, akiračiais.

AUGUSTAITIS
ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA
Kaina \$1.50
Visas Lietuvos žmogus turėtų pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalintis be J. Augustaitis patarimų studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne-tolimą Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusį ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantį žmogų (turtiną, kad J. Augustaitis teisingiau-ai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.
J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienuose" darbo valandomis. Kas negali užsakyti "Naujienuose", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, pridedant 20 c. persiuntimui paštu tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608
Uže pinigus tuojau knyga pasieksime

Nuo 1914 metų
Midland Saving aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mū su apylinkės. Dekojame umus už mums parodytą pastikėjimą. Mes norė-mume būti jums naudingi ir atitiktų.
Saskaitos apdraustos iki \$20,000.
Frank Zogas, President
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
404 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470
5%
All bank Savings Accounts com-mitted daily — valid night and day
6%
2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

Some people
do fine without
the Payroll
Savings Plan.

It depends on your dreams. If all they need to come true is a dime here and a quarter there, you'll do fine with a sturdy piggy bank. But if you've got some bigger plans, like a vacation, college tuition for the kids, or a new car, you need something more. You need a savings program that delivers steady growth and healthy interest. You need the Payroll Savings Plan. Just sign up for it at work. Then an amount you specify is automatically set aside from your paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. You can use your take-home pay for daily

expenses. And at the same time you'll be building funds for the future. U.S. Savings Bonds through the Payroll Savings Plan. For people with big dreams.

Take stock in America.
Buy U.S. Savings Bonds
Show it. Double your money. Interest added to principal. 12 months. 10% (10% one-time bonus). Bonds are sold in \$10, \$20, \$50, or \$100 denominations. They are sold by all banks, savings and loan associations, and other financial institutions. For more information, contact your nearest U.S. Savings Bonds Office.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

PAGALIAU IR CLEVELANDE

AUGA LIETUVIŠKI NAMAI

"Lithuanian Village" B-vės Metinis Susirinkimas

"Namai pragarai — be namų negerai" — šios lietuviškos patarlės tikrąją mintį Clevelando lietuvių pilnai tik suprato, kai prieš du metus sudegė jų senoji "Lietuvių Salė", kurioje vyko visi visuomeniniai ir politiniai renginiai, kurioje yra kalbėję net patys žymiausi šio krašto politikai, senatoriai, mērai ir daugelis norinčiųjų jais būti...

Tuo pačiu Clevelando lietuviams nebeliko veik jokios nuosavos pastogės kasdieniam socialiniam pabėdavimui, mūsų organizacijų susirinkimams, nebeliko ir jokios patogesnės salės ir didesniams rengimams.

Jau prieš keliolika metų sukurta "Lithuanian Village" bendrovė ėmėsi iniciatyvos platesniu mastu organizuoti visuomeninį kapitalą savims lietuviškiems namams pasistatyti. nugalėjęs daug sunkumų bei techninio pobūdžio kliūčių, šis didelis projektas jau praeitais metais buvo pradėtas konkrečiai realizuoti ir vieną plytą ant kitos rūpestingai dedant, pradėjo augti naujas moderniškas lietuviškas pastatas. Šie nauji lietuviški namai, taip vadinamos "naujosios parapijos" rajone (Neff Rd. & East 185 str.), kur šiuo metu Clevelando lietuvių daugiausia yra susispietę gyventi. Toje pačioje apylinkėje jau ilgą metų veikia ir gausus skaičius lietuviškų prekybos įmonių, bei įsikūrę išsila eilė lietuvių daktarų, advokatų įstaiigų, o prie naujosios parapijos yra ir šv. Kazimiero lituanistinė mokykla. Tad, pabaigus statyti ir atidarius naujuosius lietuviškus namus — salę, visa šioji apylinkė savaime virsta tikru lietuvišku miestu; tad belieka tik tęsti pradėtą pastangas Neff Road gatvės pavadinimą pakeisti į Lithuanian Boulevard.

Naujųjų lietuviškų namų statyba šiuo metu jau yra tiek pasistūmėjusi, kad šiemetinis "Lithuanian Village" b-vės metinis susirinkimas — sausio m. 28 d., jau galėjo susirinkti šių naujųjų namų nuosavojė pasistogėję. Namų išoriniai darbai jau yra visai baigti, vidaus įrengimų darbai yra numatyti užbaigti laipsniškai pagal įrengiamųjų patalpų reikalingumą ir pelningumą.

Bendrovės susirinkime dalyvavo virš 250 akcininkų. Tikrai aš bent nebeatsimenu, kada Clevelande buvo toks gausus lietuvių susirinkimas. Tai daugiau negu bet kas kita rodo, kad Clevelando lietuvių domisi savųjų namų įkūrimu ir aktingai dalyvauja jų statybos pastangose.

Susirinkimą atidarė ir jam pirmininkavo "Lithuanian Village" bendrovės Prezidentas Juozas Stempužis, o sekretoriauti susirinkimas išrinko I. Jonaitienę. Bendrovės Prezidentas susirinkimui patiekė labai rūpestingai ir kruopščiai paruoštą bendrovės metinės veiklos pranešimą, kuris konkrečiai, suglaustai ir labai vaizdžiai nusakė pilną ir detalią bendrovės praeitų metų veiklą. "Lithuanian Village" pagrindinį kapitalą sudaro narių išpirktos akcijos — šėrai, kurių šiuo metu yra išparduota virš 5000 po 27 dolerius, o likusius pinigų, reikalingus naujųjų namų statybai, finansuoja Superior Savings Bankas gana priimtinais sąlygomis. Pirmininko pranešimą papildė kiti valdybos nariai: planavimo komisijos pirmininkas A. Venclovas susirinkusius painformavo apie namų statybą ir visą šių namų techninį projektą, o finansų komisijos pirm. E. Stepas patiekė bendrovės akcinio kapitalo teikimo pasekmes ir dabartinį jo stovį.

Valdybų pareigūnų pranešimus papildė dar kontrolės komisija, o po to buvo labai gyvos diskusijos ir įvairūs susirinkimo narių pasiūlymai. Kai kurių neaiškumų sukėlė jau nuo seniai veikiančio Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas santykis su "Lithuanian Village" bendrove, nors abiejų šių organizacijų valdybos yra tos pačios asmeninės sudėties. Šiam reikalui iširti ir pastudijuoti susirinkimas išrinko specialią komisiją, kuri turės visą šį gerokai miglotą reikalą išsiaiškinti pareferuoti sekančiam susirinkimui.

Į bendrovės valdybą trijų metų kadencijai buvo renkami keturi valdybos nariai — direktoriai. Nominacijų komisija pasiūlė devynis kandidatus, iš kurių susirinkimas išrinko Zenoną Dučmaną, Duliebą, Edvardą Stepą ir inž. Raimundą Kudukį. Į naują valdybą

Chicago Lietuvių Opera balandžio mėn. 7, 8, 14 ir 15 dienomis stato Georges Bizet 4 veiksmų operą "Carmen". Čia viena detalė iš mūsų Operos spaudos, konferencijos, įvykusios balandžio 21 d. Mokykloje, kurioje Operos vadovybė painformavo apie šį sezoną statomą "Carmen" operą ir apie šieitais naujus planus pastatyti lietuvišką operą. Iš kairės: Laisvosios Lietuvos leidėjas Valerijonas Šimkus, Naujųjų redaktorius Algirdas Pužauskas, dailininkas Adolfas Valeška, dirigentas Aleksandras Kučionas, redaktorius Kun. dr. Juozas Prunskis ir Operos išdinininkas Albinas Smolinskas.

savo kandidatūrą statyti atsiskakė Clevelande gerai žinomas įmonininkas ir veikėjas Jonas Svarcas. Jis ilgą laiką aktingai veikė "Lithuanian Village" bendrovėje, eilę metų buvo jos atsakingas pareigūnas, tad jo pasitraukimas buvo viso susirinkimo priimtas su dideliu apgailėstumu.

Tikimasi, kad šių naujųjų namų statyba, bent dalinai, bus baigta šių metų viduryje ir lietuvių galės jau šios vasaros karščiams užėjus atsigaivinti savuos namus. Pirmajame šių namų augšte bus įrengtos patalpos įstaigoms, ir jau šiuo metu nuomos sutartis yra sudarę lietuvių advokatas širvaitis ir siuntinių siuntėjas Valatka. Neuzilgo numatoma išnuomoti ir kitas patalpas.

Tad tikrai džiugu, kad ilgai apkalbėtas, diskutuotas ir svarstytas didysis Clevelando lietuvių namų sumanymas jau yra ne tik pradėtas, bet ir eina prie pabaigos. Clevelando lietuvių visuomenininkai ir kultūrinei veiklai šių namų reikšmė yra neabejotina.

Susirinkimas vienbalsiai nutarė bendrovės akcinį kapitalą nominaliai pakelti iš 6000 akcijų į 10.000. Tad akcijų išsigijimo vajuje dar daugelis lietuvių gali išsigyti šių naujųjų namų akcijas ir tapti pilna teisiais viso "Lithuanian Village" bendrovės turto savininkais bei naujos lietuviškos akcijos talkininkais. J. Dgl.

SKAITYK FATS IR PARAGIN
KITUS SKAITYTI
NAUJENAS

JUSKĖNO PASIAIŠKINIMAS DĖL BAKŪNO PATIKSLINIMO

Ryšium su Klaipėdos krašto atvadavimo 50 metų sukakties minėjimu š. m. 5-6 Naujųjų numeruose esu parašęs rašinį, paminėdamas, kad tarp kitų klaipėdiečių buvo nacių-vokiečių nužudyti Lietuvos policijos valdininkas Jurgis Gvildys ir konsulas Paleikaitis. VI. Bakūnas mano rašinį patikslina ir rašo, kad Paleikaitis nebuvo Lietuvos konsulu, o Gvildžio žuvimo aplinkybės neteisingai parašytos.

Čia turiu pastebėti, kad Jurgis Gvildis pažinau asmeniškai, bet apie Paleikaitį esu tik girdėjęs. Jūdviejų žuvimo aplinkybės man nebuvo žinomos.

Berankiodamas žinias apie nacių nužudytus žymesnius klaipėdiečius, tarp kitų šaltinių pasinaudojau ir 1946 m. birželio mėn. 13 d. nr. 23 Vokietijoje spausdinto laikraščio "Mūsų Kelio" žiniomis. Tame laikraštyje klaipėdiečiai J. Grigolaitis ir Gvildis ir Paleikaitis rašė: "Pol. valdininkas Jurgis Gvildys buvo nacių pasmaugtas Karaliaučiaus kalėjime ar vežant iš kalėjimo". Kas liečia Paleikaitį ten taip parašyta: "Karaliaučiaus kalėjime taip pat buvo nužudytas Tilžės krašto lietuvis konsulas Paleikaitis".

Per Klaipėdos krašto minėjimą sutiktas Martynas Gelžinis taip pat tikslino. Grigolaitis pateiktos Jurgio Gvildžio žuvimo aplinkybės yra klaidingos. Tikrumoje Jurgis Gvildys buvęs su laikytas Klaipėdoje ir gestapininko Berento prie Gargždų žvyrduobėje nušautas. Ten pat M. Gelžinis dar pastebėjo, kad nereikia Berento pavardės maišyti su Lietuvos kariuomenėje buvusiais Berentais karininkais ar kitais Lietuvos piliečiais. Gestapininkas Berentas buvo Vokietijos pilietis.

Kas liečia mano rašinyje kitus nužudytus ar kankintus klaipėdiečius, žinias rinkau ir iš kitų šaltinių. Ten dar rašiau, kad Vilniuje buvo sušaudyti trys jauni vyrai. Tikrumoje buvo net keli sušaudyti. Deja, jų pavardės jau spėjo išgaruoti iš atminties. Tai tik tris ir tepaminėjau. Mat, tie vyručiai vokiečiams užėmus Klaipėdos kraštą pabėgo į Lietuvą ir apsigyveno Vilniuje. Vokiečiai užėmę Vilnių paskaitė juos dezertyrais, nenorėjusiais tarnauti vokiečių kariuomenėje. Surankiojo ir sušaudė. Jųjų tarpe sušaudė ir manų žmonos brolių.

Sėkmės Vladui Bakūnui. Ačiū už patikslinimą.
Stasys Juškėnas

KUR SEMTŲ ĮKVĖPIMO

Petrarka kartą buvo paklaustas kodėl jis nesuistukia su Laura, kurios garbei yra parašęs tiek daug eilėraščių.

— O iš kur gi aš tąsyk semčiausi įkvėpimo kūrybai? — atsakė poetas.

Skaitytojų Balsai

Kostas Rūkas ir jo žmona Stefanija, parašiusi dvi knygas apie gyvenimą Sibire ir okupuotoje Lietuvoje, kurios yra verčiamos į anglų kalbą, atsiuntė tokį laišką

NAUJENŲ VAJAUS KOMISIJA

Atsidėjęs stebiu Jūsų paskelbtąjį dienraščiui stiprinti vaju. Stebiu, bet vajuos duomenimis negalima per daug džiaugtis. Nežinau Naujųjų skaitytojų skaičiaus, bet galvoju, kad — gerokas būrys. Kiekvienas iš jų į prašymą turėtų teigiamai atsakyti ir dienraštį paremti. Tai skaitytojų pareiga.

Naujienas seniai skaitau. Ištiktas ligos kurį laiką dienraščio neprenumeravau. Pasveikęs vėl skaitau ir Naujųjų linija su žmona esame labai patenkinti. Naujienos mūsų tautos ir visų pavertusių priešiui — rusiškajam komunizmui moka nutraukti dvideidę kaukę ir viešumon iškelti jų melą. Dienraštis nemerkia akies ir mūsų išeivijos paklydėliams, užsidėjusiems ružavus akinius.

Esame pensininkai ir turime verstis iš valdiškos pensijos, bet prenumeruojame dar 10 lietuviškų laikraščių ir žurnalų. Siemet galvojame tą skaičių mažinti, bet nesudome kurio leidinio atsisakyti. Dar pasiliekame su visais senaisiais draugais. Pernai atsakėme vieno laikraščio ir tai dėl pašto kaltės.

Praeitą rudenį pirmą kartą lankiausi Naujienose. Pirmasis įspūdis — dienraščiui reikia geresnės pastogės ir moderniškesnių spausdinimo priemonių. Kol dar gyva senoji išeivijos ir bėglių karta reikia sukrusti ir kaupti lėšas. Du vajai į metus: vienas su prenumerata, o kitas — prieš atostogas visiems prenumeratoriams išsiuntinėti paramos prašymus. Mažai neatilsieps. Visi laikraščiai ir žurnalai prašinėja, net ir svetimkalbiai.

Siunčiame vajui 10 dol., o komisijai linkime sėkmės ir energijos.

Naujienoms išstvermės kovoje su visais laisvės ir pavergtos Lietuvos priešiniais.

Mūsų pagarba
S. ir K. Rūkai
Hot Springs, Ark.

"VARGAS SU MILŽINAIŠ"

Kanadiečių dėmesiui:
Vasario 17 d. per radijo stotį CBL transliuojama Baltų tautų istorija

UBA (United Baltic Appeal) informacijos tarnyba pataria visiems Baltams (lietuviams, latviams ir estams) Kanadoje šeštadienį vasario 17 d. 8:30 val. vakaro įsijungti savo radiją į CBL stotį 740, išklausti istorijos apie save — nuo rusų carų laikų iki šiai dienai. Tai bus per radiją transliuojamas vaidinimas, pavadintas "Vargas su milžiniais" (The Trouble with Giants). Veikalo autorius yra kanadietis Mr. Len Peterson, žinomas dramaturgas. Vaidinimas su 10 aktorių truks visą valandą.

Kaip ta istorija pateko į sceną? Niekas nesidaro iš nieko. Viso šio projekto varomoji jėga yra Mr. A. Dudaravičius iš Edmonton, Alberta. Mažiausiai 5 metus truko Dudaravičiui beieškant galimybes savo projektui įgyvendinti. Tuo reikalu jis pravarstė duris daugelio autorių, išleido daug savo sutaupų ir privargino savo sumanymą rėmusio komiteto narius, kol pagaliau projektas apsisvainikavo pasisekimu.

Pirmasis istorijos "Vargas su milžiniais" vaidinimas įvyks, kaip minėta, šeštadienį, vasario 17 d. 8:30 val. vakaro per CLB radijo stotį banga 740.

Sekantis Dudaravičiaus žygis yra susitarti su kuria nors radijo stotimi JAV-bėse, kad vėliau būtų ir Amerikoje gyvenantiesiems baltams suvaidintas. Tuo reikalu jis šiomis dienomis vyks į Hollywoodą.

Yra daug žmonių, kurie mēdžia laimingos mirties. Tokiems garsusis italų dailininkas Leonardo da Vinci turėjo tokį receptą: "Kai kiekviena naudinga darbu praleista diena suteikia ramų ir palaimintą miegą, tai naudingai praleistas gyvenimas atneš ir laimingą mirtį".

Du katalikų bažnyčios pilioriai. Vienas šv. Petro bazilikos stulpas, ir šalia — popiežius Paulius VI-tesis.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, nėra nuostimūs nuo mesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$5000 OR MORE
Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
One Year Maturity

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

5 1/4% PER ANNUM
SHORT TERM
3 OR 6 MONTH TERM
Minimum \$1,000

CHICAGO TAUPYMO IR SKOLINIMO bendrovė dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau tikimomis sąlygomis. O gal jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir jums nubodo mokėti aukštas nuomas, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY — PAID QUARTERLY

Bet kokiais finansiniais reikais kreipkitės į:

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL.: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 5, Sat. 9 to 12:30

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$20.00	
pusei metų \$11.00	
trims mėnesiams \$7.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniai — iki 12 val.	

Kaip kuria "socialistinį pasaulį"

Amerikos lietuviai labai gerai žino, kaip komunistai kuria "socialistinį pasaulį". Kultūrinių ryšių su užsienio lietuviais komiteto pirmininkas Vytautas Kazakevičius pranešė, kad jie visi dirba "patriotinį darbą su emigracija" ir kad jie nori "svetur turėti daugiau bičiulių". Bičiulių Kazakevičiui ne taip sunku rasti, nes keli mūsų intelektualai, perėję visą politines partijas ir pakeitę ideologijos savo principus, trokšta būti bičiuliai ir nori prisidėti prie rusiškojo "socialistinio pasaulio" kūrybos.

Mes jau minėjome, kad vilkaviškietis Petras Keidošius, baigęs visus komunistinius institutus ir gavęs privilegiją rašyti "komunistinėje" spaudoje, nesugebėjo pakankamai greitai persiorientuoti. Jam buvo neaiški pasakytinė instrukcija, liepianti valgyti Amerikoje augintą duoną ir niekinti tą prakeiktą "kapitalistinę" sistemą. Užteko Keidošiui viename eilraštyje paabėjoti vienu pagrindiniu nuostatu, kad jis būtų išsiųstas į Šiaurės Sibiro žurnalistineis žinioms papildyti ir plunksnai pastrinti. Vadovybės priešakyje atsistojo mūsų tautiečiai nenori, kad dėl persiorientavimo kas abejotų, kad savo abejones pareikštų net nerūšiomis poetinėmis frazėmis.

Žurnalistas Keidošius nerūšiai suprato ir paruošė kelis įdomius reportažus. Užvakar paminėjome, kad Sibiro šiaurėje Keidošius rado Vidą Volungevičiūtę, vadovaujančią aukštesnei Tiksiu mokyklai. Naujai atvežtas Lidentūros ir meno numeris atspausdina sekantį Keidošiaus reportažą apie antrą lietuvių inteligentą, išėjusį Leningrade Ždanovo kursų ir nutarusį, vietoje "tarybinės" Lietuvos, važiuoti į Nenską ir Tamsirską "studijų gilinti". Tai raseinietis Kazys Labanauskas, gabus mokinytis, gavęs gerus pažymius ir pasiryžęs būti naudingas gimtiniam savo kraštui ir "komunistinei" santvarkai. Kol Labanauskas studijavo Leningrade, tai buvo reikalingas vengrų kalbos specialistas. Sovietų karo vadovybė, sušaudžiusi Vengrijos premjerą Nagį ir numalšiusi sukilimą, buvo reikalinga žmonių, galinčių susikalbėti vengriškai. Bet kai Labanauskas baigė studijas ir tapo vienu geriausių vengrų kalbos ir istorijos žinovu, tai jam pačiam praėjo noras vykti į Vengriją. Leningrade Labanauskas daug kuo nusivylė, bet susizavėjo vienos samojedės pasakojimu apie nepaprastai sunkų nencų tautos gyvenimą. Labanauskas, matyt, norėjo vietoje ištirti, kodėl rusai nencus vadino samojedais ir kodėl nencai kiekvieną šiaurės

NE VIENĄ KLAIPEDĄ BET VISĄ MAŽĄJĄ LIETUVĄ

(Tęsinys)

Ar mes privalome rūpintis kietėje mažlietuvių? Ar mažlietuvių jau anksčiau nebuvo vokiečiai išnaikinę? O ar mums lietuviams dera lieti ašaras, kad buvo tik Lietuvai nepalankūs naciai ir naciškos dvasios suvo-

patekusį rusų pildavo ir dar šviežią suvalgydavo. Jau moteris, matyt, Labanauską užtikrino, kad nencai nusivylusių lietuvių mokslininkų nevalgo.

Keidošius nustatė, kad Labanauskui Nencijoje nebuvo jokio pavojaus, kad ir vengrų kalbos žinojimas galėjo būti naudingas, nes jis su nencais labai gerai susikalbėjo, jų tarpe buvo saugus ir buvo nutaręs "socializmą statyti" Nencijoje, dar tolimesnėje šiaurėje, negu buvo išsiųsta Volungevičiūtė su visa Alytuje dešimtmečius gyvenusia lietuviška šeima. Keidošius bandė susisiekti su Labanausku, bet, turint galvoje didelius tolius ir sunkias susisiektimo priemones, tai buvo ne toks lengvas darbas. Jis šitaip aprašinėja savo pastangas pačioje Sibiro šiaurėje:

"Kitą rytą, puolęs prie telefono, susiradau Kazį (Labanauską), sužinojau, kad iki jo "labai įdomaus nencų kaimo", tik... 70 kilometrų ir kad jį lengvai galima pasiekti garlaiviu arba malūnsparniu. Pats jis esąs labai užimtas ir atvykti negalės, bet jeigu aš neatvyksiu, tai būsiu paskutinis slunksius. Deja plaukti garlaiviu neturėjau laiko, o laisvą malūnsparnio tuomet nebuvo. Tačiau apie šaunų Kazimiero darbą, apie jo mokamas anglų, vokiečių, suomių, estų, komių ir nencų kalbas, apie jo didelį domėjimąsi šiaurės tautosaka man pasakojo visi, pradedant partijos apygardos komiteto sekretorium, baigiant radijo korespondentą, parašiusiu apie Kazį apybraižą". (Literatūra ir menas, 1973 m. vas. 3 d., 13 psl.).

Jamalo patikinti, didesnės negu visa Prancūzija, nencai labai patinka Kaziui Labanauskui. Jie džiaugiasi, kad surado jų gramatikos principus ir tyrinėja nencų tautos istoriją. Nencai džiaugiasi iš Lietuvos atvykusiu pagyvenusiu vyru, kuris atidžiai išsklaido dešimtmečius nencams darytą skriaudą ir jį išsirašo jiems visai nesuprantama ir negirdėta kalba. Nencai užtikrino Labanauską, kad jie ne samojedai, kad nencai niekad nencų nežudė ir jų nevalgė. Nencai galėjo tai padaryti su rusais, visą laiką bandžiusiais įsikisti į nencų gyvenimą ir prieštaraujančius seniems ir geriems jų papročiams.

Labanauskas net nenorėjęs pasikalbėti su Keidošium, sovietų valdžios atsiųstą į tolimą šiaurę ir norėjusį susitikti su Labanausku. Pastarajam, matyt, buvo įdomiau kalbėti su nencu, negu su "komunistu" ir partijai atsiųstą pareigūnu. Labanauskas žinojo, kad nencų kalbos tyrinėjimus veda jis, tuo tarpu sovietų valdžios kontroliuojama spauda pasakoja, kad "didžioji rusų tauta" padeda nencams atgaivinti savo kultūrą ir nustatyti kalbos istoriją. Labanauskas, matyt, žinojo, kad Keidošius turės ir toliau skelbti tą melą, todėl jis "neturėjo laiko" su Keidošium pasikalbėti. Keidošius, atvykęs į Nenciją, bet nenorėjęs vykti dar 70 kilometrų, jis išvadino slunksius.

Kaži ar Labanauskas norėtų pasikalbėti bent su vienu mūsų "kultūriniu bendradarbiuotoju", turinčiu žymiai mažiau žinių apie rusų operacijas, negu žurnalistas Keidošius?

vokiečiai, kurie ten buvo įsibrovę kaip imperialistai ir kolonizatoriai, kaip prūsų ir lietuvių prieštai ir paverėjai?

Tiesa, viena gyventojų dalis buvo vokiečiai. Bet ne visi vokiečiai buvo naciai ir ne visi vokiečiai buvo Lietuvos prieštai. Vokiškieji lietuviai draugai buvo verti mūsų dėmesio, užuojautos ir pagalbos.

Toliau, ne visi Maž. Liet. gyventojai buvo vokiečiai; daugiau negu pusė buvo lietuviškos kilmės. Jų tarpe buvo daug Lietuvos simpatikų, tebebuvo daug, kurie namuose lietuviškai kalbėjo ir demokratiškoje santvarkoje nebūtų slėpę savo kilmės ryšių su lietuviais.

Ir dar toliau: Visi genocidiniai maskolių veiksmai vyko teritorijoje, kurią mes skaitome Lietuvai priklausiančia, skaitome Lietuvos dalimi. Todėl lietuvis istorikas negali praeiti jų nepaminėjęs, nežiūrint, ar maskoliai žudė lietuvius ar vokiečius. Ir dar kitas maskolių žygių verčia mus prabilti: Išnaikinę visus Maž. Lietuvos gyventojus, lietuvius ir vokiečius, jie atvežė iš Rusijos ir Azijos virš 600,000 buriokų ir pradėjo jais kolonizuoti Maž. Lietuvą. Ir dėl tokiu imperialistinio ir kolonialistinio žygio mes negalime tylėti.

Be to, ten per 700 metų išsilaikė lietuviški vietovardžiai. Maskoliai, vis užėmę Mažąją Lietuvą, išnaikinę visus jos vietovardžius, ėmėsi jos rusifikacijos. Ir dar kitas maskolių žygių verčia mus prabilti: Išnaikinę visus Maž. Lietuvos gyventojus, lietuvius ir vokiečius, jie atvežė iš Rusijos ir Azijos virš 600,000 buriokų ir pradėjo jais kolonizuoti Maž. Lietuvą. Ir dėl tokiu imperialistinio ir kolonialistinio žygio mes negalime tylėti.

1944-45 metų kovos dėl Mažosios Lietuvos

Antrojo Pasaulinio karo pradžioje Rytprūsiai su Maž. Lietuva buvo dalimi didžiosios bazės, iš kurios vokiečiai pradėjo 1939 m. karą su lenkais ir 1941 m. žygį į Sovietų Sąjungą. Kuomet 1943—1944 m. pasikeitė karo laimės Rytų fronto ir vokiečių armijos turėjo trauktis iš Rusijos, karo šmėkla stambiais žingsniais artėjo į Vokietijos, t. y. ir Rytprusių sieną.

1944 m. rudenį prasidėjo kovos dėl pačių Rytprusių, reikiama, ir dėl Mažosios Lietuvos. Spalio 5 d. rusai puolė šiaurėje, įsiveržė į Klaipėdos kraštą ir pasiekė Nemuną, kuris dabar kelis mėnesius skyrė rusų ir vokiečių kariuomenes.

1945 m. sausio 12 d. ties Vyslos aukštumi sudundėjo visuotinė rusų pabūklų ugnis, kuri sausio 13 d. išsiplėtė ir į šiaurę ir sunaikino vokiečių kariuomenės ir taip jau retas ir plonas linijas. Sausio 26 d. pirmūnai pasiekė Tolkmintą prie Aismarių ir tuo perkirto kelią į vakarus visiems šiaurėje ir rytuose likusiems vokiečių kariams ir Mažosios Lietuvos civiliams. Taip šių. Kiekvienas galėjo juos susidurti didelis katilas, kuriame

Anelė Albrechtienė, didelio bendradarbių būrio apsupta, prašė seštadienį mažlietuviams išvirsti tokį šūpinį, kad visi valgė ir daugiau prašė. Fotografas Martynas Nagys, užkandęs skanus šūpinio, nutraukė vikrias virtuvės padėjėjas.

buvo apie 1 ir 1/2 milijono Maž. Lietuvos gyventojų ir daugelis pabėgėlių iš Did. Lietuvos. Jiems beliko kelias per užšalusias Aismares ir Aisčių Užmarį (Neringą) ir juo toliau į Dancigą ir Pomeraniją. Šiuo keliu pasinaudojo 450,000 žmonių. Bet daugumas pabėgėlių plūdo į Karaliaučius, tikėdami ten susilaukti kokios nors apsaugos.

Kuomet 1945 m. balandžio 9 d. Karaliaučius besąlyginiai kapitulavo, jame tebebuvo apie 110,000 civilių, daugumoje išvargusių, sulysusių, išsėmusių ir išsėdintų moterų, vaikų ir senų vyrų, kurie dabar pateko į maskolių globą. Su rusų karių pasirodymu prasidėjo nematyta, išgąstingai ir bestiališkas moterų prievartavimas. Iš Klaipėdos į Karaliaučius atbėgęs kunigas Leitneris sako, kad "jie prievartauja ligonines diakonisas, jie prievartauja neseniai operuotas moteris, jie prievartauja vaiko amžiaus mergaites". Šalia moterų prievartavimų, rusų kareiviai apiplėšė visus pabėgėlius. Visiems rusai atėmė maistą, iškratė kišenių, atėmė laikrodžius ir žiedus, išvilko paltus ir kailinius, nuavė batus. Taip kelių valandų bėgė pabėgėlių minia virto pasigailėjimo verta ubagų masė.

Karaliaučius buvo sugriautas miestas. Nuo bombų ir granatų griuvo apie 75% pastatų. Likę 25% namų buvo stipriai apgadinti. Todėl, kuomet kovos pasibaigė ir žmonės nedrąsiai išlindo iš rūšių, daugumas tegalėjo prisiglausti griuvėsiuose. Okupacijos pradžioje rusai maisto civiliams nedalino. Tik gegužės gale prasidėjo pirmieji duonos skirstymai. Todėl badas ir mirtis pasidarė pabėgėlių nuolatiniu svečiu. Maskolių valdžios vokiečių neturėjo jokių teisų. Kiekvienas galėjo juos mušti, žudyti, apiplėšti, prievartauti.

Vieną kartą — 1945 m. birželio gale — rusai pravedė Karaliaučiaus gyventojų suskaičiavimą, kuris parodė 75,000 gyventojų. Reikia, iki tol jau buvo dingę 35,000 žmonių. Negalima sakyti, kad jie visi būtų mirę. Kaip tik pirmomis okupacijos savaitėmis rusai išvarė daugybę vyrų į provincijos darbų stovyklas. Bet galima drąsiai tvirtinti, kad iš tų 35,000 bent 20,000 iki 25,000 mirė nuo alkio, nusilpimo ir brutalumo. Iš ambulatorijų pranešimų, apygardų ir gatvių stovų raportų nustatyta, kad 1945 m. gegužės gale Karaliaučiuje tebebuvo 85,000 iki 90,000 žmonių. 1945 m. spalio mėn. buvo 55,000 iki 60,000, 1946 m. kovo mėn. nuo 40 iki 45,000, 1946 m. spalio mėn. nuo 35 iki 40,000, o šaltąją 1946-47 metų žiemą gyventojų skaičius sumažėjo iki 25,000. Šis likutis buvo 1947 m. rudenį ir 1948 m. pavasarį išvežtas į Vokietiją. Taip rusai nužudė Karaliaučiaus mažiausiai 85,000 Mažosios Lietuvos gyventojų.

(Bus daugiau)

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

POVILAS MILERIS

(Biografijos bruožai)

17

Buvo suplanuotas gerai apgalvotas vaizdas nariams gauti. Į darbą buvo įkintys didokas skaičius žmonių. Draugijon buvo priimami nuo 16 iki 40 metų amžiaus vyrai ir moterys. Organizatoriai buvo pasiryžę gauti bent penkis tūkstančius naujų narių. Vajus tęsėsi ištisus metus. Penkių tūkstančių naujų narių negavo, bet keturis tūkstančius tikrai gavo. Vadovybė paskelbė didelį konkursą, kuris davė gerų pasekmių.

POVILAS ĮSITRAUKĖ Į DRAUGIJĄ

Pirmame vajuje Povilas rinko narius, o antrame Chicago Lietuvos Draugijos vajuje Povilas jau buvo paskirtas sekretoriaus pareigoms. Jis pravedė sėkmingą vaju draugijos narių skaičius gerokai padidėjo. Gal verta priminti, kad į šią draugiją Povilo kelias buvo atsitiktinis.

Povilas, baigęs darbą "Aušroje", nuėjo dirbti į Metropolitan apdraudės bendrovę. Pirmą mėnesį jis pradėjo kolekтуoti atsilikusių narių mokesčius. Povilas buvo lietuvis, todėl jam ir pavadė išrinkti pinigais iš lietuvių. Vėliau Povilas turėjo išeiti apdraudos agentų kursų ir gavo teisę pats užrašinėti apdraudas.

Chicago Lietuvos Draugijos nariams

padidėjus, reikėjo turėti žmogų, kuris sėdėtų ofise ir priimtų atneštas duokles. Kurį laiką draugijos sekretorium buvo Vincas Mankus. Jis ne tik duokles rinko, bet jam kiekvieną savaitę reikėjo išsiuntinėti apie 500 priminimų nariams, kad jie sumokėtų duokles. Mankus turėjo daug darbo, bet atlyginimas buvo nepaprastai mažas. Už visus metus jis gaudavo tik šimtą dolerių. Mankus turėjo ieškoti kitų pragyvenimo šaltinių. Tada draugijos sekretorium buvo pakviestas Stepas Brusokas, geras artistas, netekęs darbo Universal Banke. Brusoką visi vadino Stepuku. Netekęs darbo, jis sutiko dirbti Chicago Lietuvos Draugijos ofise. Viskas ėjo gerai kelis mėnesius, bet metų gale, kai įstaigoje buvo daugiausia darbo, tai Stepukas dingio. Niekas nežinojo, kur jis būtų prapuošęs. Už kelių dienų jis rastas prie Lockporto užtvankų. Visas buvo sušalęs ir sušalęs. Policijai pavyko surasti ir šoferį, kuris jį į Lockportą nuvežė. Kai pasiekė užtvankas, ta Stepukas šoferiui sako:

— Dėkui už kelionę. Aš turiu 49 centus. Visas tamstai ir atiduodu. Jeigu norėtum daugiau, tai negalėčiau duoti, nes daugiau aš neturiu...

— Daugiau aš iš tamstos ir nenoriu, — ja mątsakė šoferis. — Iš kito būčiau daugiau pareikalavęs, bet iš tamstos užteks...

Policijai šoferis pareiškė, kad Stepukas buvo tas pats žmogus, kurį jis vėžė į Lockportą ir kuris buvo rastas apledėjęs. Draugijos ofisas porą dienų buvo be

tarnautojo. Tada valdyba pasamdė Povilą Milerį Chicago Lietuvos Draugijos sekretoriaus pareigoms. Alga buvo nedidelė, bet Povilas daug ir nereikalavo. Nuo 1937 metų pabaigos Povilas prasekretoriavo šiai draugijai iki savo gyvenimo pabaigos. Keitėsi draugijos pirmininkai ir vicepirmininkai, keitėsi išdo globėjai ir protokolų raštininkai, bet Povilas pasiliko nepakeičiamas. Jis ėjo tik draugijos sekretoriaus pareigas, bet tikrovėje jis tvarkė visus draugijos reikalus.

Prieš eidamas dirbti Chicago Lietuvos Draugijai, Povilas jau turėjo gana gerą patyrimą apdraudos reikalams tvarkyti. Jis kolektaavo Metropolitan apdraudos bendrovės pinigus, jis pamoko apdraudas rašyti ir žinojo, kaip visus apdraudas reikalus administruoti.

Prie lietuvių jį pastūmė depresija. Pirmais metais jis galėjo uždirbti alga reikalingą sumą Metropolitan bendrovėje, bet vėliau, kai depresija paspaudė, tai apdraudos bendrovės labai spaudė agentus. Dar vėliau jos pradėjo išskačiuoti iš agentų algos vis didesnes sumas. Vidutiniškai agentas uždirbdavo po šimtą dolerių į savaitę, o bendrovėms pradėjus atskačiuoti paimtas komisijas už tas apdraudas, kurios neprašėdavo apdraudus kitiems metams, tai atskaitydavo algos gana stambias sumas. Ne vienas agentas savaitės gale grįždavo namo su \$20.00, nes didelę dalį jo algos išskačiuodavo už nevykusią komisią.

Povilui sekretoriaujant, Chicago Lietuvos Draugija pravedė vadinamą triumfališką vaju. Draugijos narių skaičius siekė iki šešių tūkstančių narių. Be to, draugija perėmė kelias Chicagoje veikusias pašalines draugijas. Minėtų draugijų narius padarė Chicago Lietuvos Draugijos nariais, o išdus perėmė ir savo išdą. Draugijon įstojo vadinamas Kriaučių Klubas, Cicero Klubas, Vinco Kudirkos Draugija, Šviesos Draugija, Brolių Seserų Draugija ir visa eilė kitų mažesnių draugijų. Pasitarimus mažesniems pašaliniams draugijoms įstoti dažniausiai pasitarimus vedavo Julius Mickevičius ir Vincas Mankus, o galutinius apskaitavimus paruošdavo pats Povilas. Tų pačių metų pabaigoje Povilui Mileriui dar pavyko prijungti prie Chicago Lietuvos Draugijos savo laiku gana didelę, bet jau pradėjusią retėti Vytuto Didžiojo Kunigaikščio Draugiją ir Saldžiosios Širdies Jėzaus Draugiją.

Sutraukus didesnę būrį žmonių į draugiją, narių tarpe kilo mintis įsteigti Chicago Lietuvos Draugijos skyrius. Pagarsinus Naujienose, kokios draugijos prisidėjo prie ekigistikės, apie Chicago esančiose kolonijose buvusius draugijos taip pat pradėjo ieškoti globos. Amerikoje gimęs jaunimas prie senų pašalinių organizacijų nenorėjo jungtis, o be naujų narių geriausia pašalpinė organizacija turi silpnėti. Skyrių steigimas buvo gyvas ir visur tuo klausimu buvo susidomėjimas.

Pirmiausia Chicago Lietuvos Draugi-

jos skyrius įsisteigė Waukegame, Ill. Prie draugijos prisirašė 72 nariai. Atvažiuojant Chicago vyrai iš Auroros, Ill., ir prašė ten įsteigti draugijos skyrių. Ten draugijon įstojo 45 nariai. Chicago Heights, Ill. skyriuje buvo 78 nariai. Panašiu būdu buvo įsteigti skyriai Rockforde, De Kalb, St. Charles, Harvey, Indiana Harbor, Racine, Kenosha, Springfield, Ill. ir kitose vietose. Povilas turėjo važinėti po skyrius, aiškinti pačius pagrindinius savišalpos principus. Jis mokėjo žmonėms papasakoti, kas ligos ar nelaimės metu reikia daryti ir ko galima tikėtis.

Bet draugija buvo svarbi ir kitais sumetimais. Draugijos centre susidarė grupė pasikaitininkų, kurie tarybiniais apvažiudavo visus skyrius ir susirinkusiems papasakodavo, kas darosi pasaulyje ir lietuvių tarpe. Vieni skaitydavo paskaitas sveikatos reikalais, kiti aiškino naujoves mokslo srityje, o tretieji įsitraukdavo į politines temas. Povilas susirinkimui pasiūlęs sustatydavo vyrus ir kartu gražiai lietuviškai padainuodavo.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

DR. ANNA BALUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofisio telefonas: PROSPECT 3-3229
Resid. telefonas: WALBROOK 5-5876
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Tėc. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINIA CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-4444
Pirmą ligonius pagal susitarimą,
jei neatsiliepia skambinti 374-4012
Telef.: PROSPECT 8-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3 val. vak. 7-8
val. antradieniais ir penktadieniais.
Tėc. ir sekmd. ofisai uždaryti.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7668

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMŲ TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 388-2235
OFISO VALANDOS:
arimduomenis ir ketvirtadienį 1-7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treči-
adienį, seštdienį, ketvirtadienį, šeštadienį
ir seštdienį, ketvirtadienį, šeštadienį.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINIA CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL -
KRAUCELIUNAITĖ
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINIA CHIRURGIJA
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670
Neatsiliepia - skambinti
471-0225
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadienį, seštdienį
nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Tėc. dieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči-
adienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2654 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofisio telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-3 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 9-8 val. vak. Seštdienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofisio telefonas: HEMLOCK 4-2123
Resid. telefonas: GIBSON 8-4195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonu GI 8-4195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatų - Protezų, Med. Ban-
džių. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštdieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROSPECT 6-5084

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE". - TURI GERIAUSIA
PASISEKIMA BIZNYJE

Du garsūs filmų aktoriai Douglas Fairbanks ir Vincent Price susitiko dainininkės Ethel Mer-
man gimtadienio šventėje.

Okupuotos Lietuvos katalikų bažnyčios komisaro nuopelnai

Baisiau negu galima įsivaizduoti

Komunistų okupuotoje Lietu-
voje visus religinius reikalus
tvarkyti pavesta J. Rugieniiui.

Ten rašoma, kad jis buvęs
"vienas pagrindinių organizato-
rių slapstosios policijos seklių
tinklo Zarasuose, kuris į kalė-
jimus grūdavo mokytojus, ūki-
ninkus, valdininkus, atsargos
karininkus, šaulius, net ir betur-
čius. Į Zarasų kalėjimą, kuria-
me buvo 80 vietų, sugrūdavo
200 vyrų ir moterų. Kalėjimo
raštinėje naktimis tardė, savo
revolveriu grasindamas nušau-
ti, mušdamas, plūsdamas tardo-
muosius. Rugienis toje apylin-
kėje vadovavo tremimams ir
Turmonte geležinkelio stotyje
pakrovė per 400 zarasiškių į Za-
rasus, moterų ir vaikų, kad jie už-
kaltauose vagonuose būtų gabe-
jami lėtai mirčiai.

"Pro kalėjimo langus kaliniai
matė, kaip Rugienis su kitais sa-
vo sėbrais kalėjimo kieme spar-
dė kunigą iki sąmonės netekimo.
Rugienis ir kitiems vadovau-
jant, Zarasų kalėjime laikomi ne-
kalti žmonės buvo šaudomi, o
kai artėjo frontas ir pastebėjo,
kad visų kalinių neįstengs iš-
šaudyti, Rugienis su kitais savo
sėbrais benzinu apipylė duris ir
sienas, kalėjimą su gvais žmo-
nėmis padegė.

"Frontui nusitostojus, Rugienis
su savo budeliais vėl grįžo į Za-
rasus, vėl šaudė kalinius..." K.

— Sesele, paduok man spiri-
tą, — sako gydytojas.
— Daktare, geriau išgerkite
po operacijos, — patarė ligonis.

Pasveikink savo draugus
per "Naujienas"

GUŽAUSKŲ
GELIS VISOMIS PROGOMIS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALBROOK 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRONTIER 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS IMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. - Seštdienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telef.: HEMLOCK 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

DEDES ŠERNO GYVENIMO BRUOZAI
YRA GERIAUSIA DOVANA
Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerns as-
meniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo pasakytų
Dabar jie gali pasikaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą.
Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasakytų gražių istorijų.
Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasikaitymams nu-
pirti Antano Rūko parašytą Vienos Žmogaus Gyvenimą - Dėdės
Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas ji atsimena
ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano
Rūko lengvas, vaizduos, gražia literatūrine forma pasakojimas duos
progos susipažinti su mūsų pirmųjų išbėvių sviesuolių gyvenimu ir
jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENOS ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Ado-
maičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-
jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJENŲ ADMINISTRACIJOJE"

Nukryžiavimo rekordas
Tai įvyko Santo Domingo
mieste, "dominikonų" televi-
zijoje sekė, kaip tūlas Patrick
Tamao, 33 metų amžiaus, iš-
buvęs prikaltas prie kryžiaus
po 20 valandų buvo nuimtas,
kadangi vinimis perkaltos ran-
kų irkojų žaizdos užsikrėtė ir
buvo reikalinga skubiai nukry-
žiuotajai gabenti į ligoninę.

Tamao savo pragyvenimą
sakėsi aukojęs "už pasaulio
taiką, susipratimą tarp žmo-
nių ir įrodymui, kad dvasia
stipresnė už medžiagą". Jis
buvo savo žmonos Marcios vi-
nimis per rankas ir kojas pri-
kaltas prie 7 pėdų aukštumo
kryžiaus. Tik pranešime nepa-
sakyta ar tas 20 valandų jis iš-
buvo kryžių pastatius.

SKAITYK FATS IR PAFAGINE
KITUS SKAITYK
NAUJENAS

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA
Aleks. Ambrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų
Chicagos lietuvių gyvenimą ir jų atlikus darbus. 664 psl. Kaina
\$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvaizdas Lietuviai, pirmos
lietuvių kolonijos, jų suorganizavimas šalies draugijai, staigios be-
nyčios, įsteigti laikraščiai kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 46
pasaulietiško choro, 9 bažnytiniai ir 314 viešųjų žmonių biografijos.
Duoti dokumentuoti katalikų, socializmo, liaisvamanisčių ir
kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, ban-
kai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money
Order.
AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pašto:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ
Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet
mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių
kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi
senosese atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos
vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo
labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno
žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas.
Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą
LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygėlę
jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA - GERIAUSIA DOVANA
Naujienose galima gauti d. k. knygų, kurios papuoš bet kokią
knygų spintą ar lentyną:
K. Biešins, PENKTIJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00
K. Biešins, DIENIANT, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, i tomas, gražiai
įrištas, 621 psl. \$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŲ KNYGŲ
ISTORIJA, i dalis, 208 psl. įrišta - \$3.00, minkštasis
viršelis - \$2.00; II dalis, 229 psl. įrišta - \$3.00,
minkštasis viršelis - \$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, i tomas, 300 p. \$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVŲ BUDO, gražiai įrišta, 418 p. \$5.50
Juozas Liudzius, RASTAI, 290 psl. \$3.00
P. Liudzius, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDZIŲ,
88 psl. \$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVŲ AMERIKOJE, 297 p.
įrišta - \$3.00 minkštasis viršelis - \$2.00
Dr. V. Sruoga, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 998
psl. \$10.00

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. - Telef. HA 1-6100

DU PRIEŠ MINIA
Po vienos Bernard Shaw ve-
kalo premjeros jis pakartotinai
net ketė karta buvo išaukš-
tas scenon ir jam buvo kelia-
mos milžiniškos ovacijos, tačiau,
vis dėl to, publikoje atsirado
vienas nepatenkintas žiūrovas,
kuris ėmė švilpti ir garsiai re-
kti Shaw paprasė publiką nu-
rimti, o kai nurimo jis kreipėsi į
nepatenkintąjį:
— Aš su tamtos nuomone su-
tinku, bet ką mes dviese galime
padaryti prieš tokią minią?

AUKŠTAS AR ILGAS?
Kartą Napoleonas nepasiekė
nusiimti savo apsiaustą nuo pa-
kabos. Čia pat stovėjęs jaunas
karininkas šoktelėjo imperato-
riui patarnauti.
— Aš nuimsiu, imperatoriau.
Esu aukštesnis. — Pasakė ka-
rininkas nuimdamas apsiaustą.
— Tur būt norėjai pasakyti il-
gesnis. — Šaltai pastebėjo im-
peratorius.

KAIP VARTOTI VAISTUS?
Molier buvo paklaustas, ar
jis yra patenkintas savo gydyto-
ju.
— Kodėl ne? — atsiliepė Mo-
lier. — Dažnai pasikalbame apie
įvairias ligas. Gydytojas prira-
šo man įvairių vaistų, bet aš jų
niekad nevartoju ir todėl esu
sveikas.

SKAITYK ANAITAM - ŽAIDIMĄ
DIENAS "I" - "NAUJENAS"
SKAITYK DEMOKRATINI

SUSIRINKIMŲ
PRANESIMAI
— Chicago Lietuvių Našių, Na-
šukų ir Pavienų draugijos klubas
tūrės eilini susirinkimą vasario 9
d. 8 val. vak. Hollywood salėje, 2417
W. 43rd St. Visi nariai kviečiami
skaitlingai atsilankyti aptarimui klū-
bo reikalių. Po susirinkimo visies fe-
brikalio 10 d. koncertui grojant
Kviečiami visi norintieji įstoti į na-
šius ir visi mėgstantieji linksmai
praleisti laiką. Nut. rašt. V. C.

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI.
KIEKVIENA DIENA BUTINI KRIKŠČIONIUI
Sugrįšk prie atšilio, siela mano, nes Viešpaties Dievas tau gero darys.
Ps. 116:7.
Krikščionio mūšio paprotis yra kietai sujungtas su jo dvasišku pasise-
kimu ir nepasisekimu, o tai apreiškia jo dvasišką stovį; o geras mūšio
paprotis reikia atsargiai auginti. Sakydami "minties papročius", mes rei-
kiame normalų stovį, į kurį mintys paprastai sugrįžta, valandoje pasise-
jimo. Kol esame užsiėmę su tikrais gyvenimo reikalais, neabūtinai turime
atkreipti mūsų protinę energiją prie to darbo, kurio esame užsiėmę, nes
jeigu mes dirbame tik mechaniniu būdu, nesukauptami visų savo minčių
į tą dalyką, tada jokio darbo negalėsime gerai padaryti: vistiek ir šioje
vietoje Krikščioniški principai, jeigu jie yra gerai nusistovėję mūsų cha-
rakteryje, mus sąmingai vadaus. O tada kaip darbas ir vargai yra atimti
at valandos, tas mūšio paprotis turėtų greitai sugrįžti į poilsį Dievoje,
kaip kompas adata grįžta link polio.
Kristus pasakė, kad jis išteigė bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne
kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kri-
staus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje
knygutėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei
parašysite tokiu adresu: F. Zavist, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629.

SV. RASTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROVEHILL 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNHALL 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6645 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJAMŲ VERTĖ
REPUBLIC 7-0900 REPUBLIC 7-0901

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFAYETTE 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuviai
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYMPIC 2-1002

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFAYETTE 3-3572
GEORGE F. RUDMINAS
3819 So. LITUANICA AVE. Tel: YARDS 7-1136-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REPUBLIC 7-1213
2814 WEST 23rd PLACE VIRGINIA 7-6672
11028 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
4354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911
GARSINKITĖS NAUJENOSE

(— NAUJENOS CHICAGO 8, ILL. — THURSD. FEBRUARY 6, 1973)

MAŽLIETUVIŲ SIUPINYS šiuo metu vasario 3 dienos vakare mergaičių orkestras labai gražiai padainavo kelias gražias lietuviškas daineles. Čia patininkams akompanavo muzikas Viktoras Jurkšaitis.

Nuotrauka Martyno Nagio

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Vėl 4 žmonės mieste plėšikų nužudyti

Praeitą savaitgalį — sekmdienio vakare ar anksti pirmadienio rytą, įvairiose Chicago miesto dalyse plėšikai nužudė 4 žmones. Mrs. Emilina Olivera, 43 metų, gyv. 5138 N. Oakley Ave., eidama į darbą netoli savo namų rasta dideliu peiliu 5 kartus subadyta per plaučius ir širdį. Jos rankinukas su \$55 atimtas.

Užgatyje prie 6830 S. Anthony Avenue rastas nudurtas apie 32 metų amžiaus vyras, kurio kišenės išverstos ir piniginė atimta. Prie savo namų 8631 S. Winchester Ave. rasta nušauta Mrs. Helen Pabis 60 m. kuri buvo išėjusi į krautuvę, esančią arti savo namų. Iš jos pagrobta piniginė su \$30.

Gatvėje ties 4501 N. Marina Drive rastas šūviu į pakaušį nušautas 68 metų amžiaus pensininkas, kuris buvo ką tik iškeičęs savo \$200 Social Security čekį. Pinigai su pinigine pagrobti.

Nebaigiamos CTA bėdos

Nepagydomoji džiovininkė Chicago Transito Administracija (CTA) tuo tarpu atrodo nuo "nugolos smerties" bus išgelbėta. Burmistras Daley praeitą antradienį pranešė,

kad važmos kainos nebus pakeltos ir autobusų bei traukinių tvarkaraštis nebus sumažintas. Milijonais dolerių tuo tarpu didžioji CTA skyklė bus užkimšta. Bet viena bėda ne bėda, sako žmonės. Kai kelios apėda — žmogų suėda.

CTA autobusų ir traukinių šoferiai, kurie ir dabar gauna po 5 dol. už kiekvieną valandą (su viršum) tariasi streikuoti. Jei administracija alų nepakels dar po 14.5 centų valandai, tai šio vasario 21 d. unija praves balsavimą streikuoti...

Žinotinas telefono numeris

Jau gerokas laikas, kai Chicago policija įvedė specialų telefono numerį, kurio piliiečiai dienos ar nakties metu bet kurią valandą gali šauktis policijos pagalbos bet kokio pavojaus, bėdos ar nelaimės atveju. Tas numeris yra PO 5-1313. Patariama visais tokiomis atvejais, kaip užpuolimas, įsilaužimas, apipilimas, žmogžudystė ir kitoks didesnis kriminalas, tuč tuojau skambinti PO 5-1313, kur per išties 24 valandas budi valdininkai ir per radiją pašaukia toje apylinkėje patruliuojančius skvadus skubėti į nurodytą vietą.

Policijos Homocide skyriaus viršininkas George A. McMahon sako, kad publikos skubiai suteikta informacija gali daug prisidėti prie piktapraeitą antradienį pranešė,

nori, gali savo vardo ir pavardės nesakyti arba paprašyti laikyti paslaptį. Jis nusiskundė, kad ne tiek daug piliečių ta progą naudoja, kaip buvo tikėtasi.

Kad telefonas PO 5-1313 yra labai efektingas, vieną naktį prieš porą metų patyrė pats šios žinios rašėjas. Pirmą valandą po pusianakčio išgirdus prie buto 3 aukšte įeinančių durų subildėjimą ir žingsnius ir paskambinus nurodytu telefonu, plėšikai išgirdę policiją šaukiant pasišalino, bet buvo atskubėjusių policijos patrulių pačiupti dar nespėjus per garažo stogą nusileisti! *JP*

Katalikų mokytojų algas pakels 2 nuos.

Chicago katalikų arkidiecezijos mokyklų taryba nutarė savo mokytojams algas 1973 — 1974 metų laikui pakelti 2 nušimčiais. Arkidiecezija turi 4,200 mokytojų, kurių algoms per metus išmokėta \$322 milijonus. Algų pakėlimas tik 2 nušimčiais pakelia išmokėjimų sumą milijonu ir šimtu tūkstančiu dolerių.

Pradedantis katalikų mokyklų mokytojas algos gauna \$7,000 metams, dabar gaus \$7,153. Viešųjų mokyklų pradedantis mokytojas algos gauna \$8,200.

Šauliai ruošiasi minėti Vasario 16-ą

Vytauto Didžiojo šaulių kuopa š. m. vasario mėn. 11 d. 2 v. po pietų Vyčių salėje ruošia vasario 16-tos minėjimą su programa. Po programos vyks šaulių kuopos metinis susirinkimas, bus renkama valdyba. Po susirinkimo sesės šaulės ruošia kavutę. *J. Kaunas*

KALBĖTI AR TYLĖTI

— Tu visuomet kalbi vien tik blogai apie savo pažįstamus.

— Kitaip tiktų sėdėti ir tylėti...

— Kurie žmogaus dantys atsiranda paskutiniai.

— Aukšiniai.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelatu J. B. KONCIAUS knyga

ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

DR. KAZYS GRINIUS

ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Įleido Dr. Kazys Grinys Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštą reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrašytą) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodinis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įrašytos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšti \$2.50. Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

TRUMFAI

— Nepriklausomybės sukakties proga, šeštadienį, vasario 17 d. 12 val. bus iškilnės prie paminklo žuvusiems už Lietuvos Laisvę. Vainiką padės Aukštesn. Lituanistinės mokyklos jaunuomenės vadovaujamas J. Masilionis.

— La Bohema operos du spektakliai praeio su dideliu pasisekimu. Prieš pradant spektaklius, simfonijos orkestras sugrojo Lietuvos himną. Paskutinis spektaklis bus vasario 11 d.

— Frank Jankauskas, Kėno-sha, Wis., ilgametis Naujienų skaitytojas, mirė sausio 10 d. Palaidotas Šv. Kozimiero Lietuvių kapinėse, Chicagoje.

— Juozas Kaspulis iš Kėno-shos pakartotinai parėmė Naujienų vaju 5 dol. auksa, taip pat surado vieną naują skaitytoją.

— Jonas Bagdonavičius ir ponis, Hot Springs, Ark., pakartotinai atsiuntė vaju ir už kalendorių 12 dol. Jų gražioje sodyboje jau pražydo pirmieji pavasariniai medeliai. Bagdonavičiai, mylėdami gamtą ir savo gyvenamą aplinką, mato visur vykstančią lietuvišką gyvenimą ir bendruosius darbus, visur paremiant kiek pensininkų išgalės leidžia, kad lietuvių būjotų ir žydėtų.

— Mary Leppa iš Gage Parko apylinkės, aktyvi SLA 134 Moterų kuopos narė, po ilgesnės pertraukos vėl tapo nuolatine Naujienų skaitytoja. Ta proga ji pareiškė, kad Naujienos yra įdomus ir visiems naudingas laikraštis, nes niekuomet nėra pamiršęs civilio žmogaus ir jo reikalų ne tik Amerikoje, bet ir okupuotoje Lietuvoje. Naujienos yra visų lietuvių laikraštis, nes visus mato ir visiems rūpina.

— Bronius Sedleckas iš Bridgeport apylinkės aktyvus Kri-vulės klubo narys, kartu su prenumerata atsiuntė vaju 5 dol.

— Paulius Grižas iš Wauke-gano apylinkės prie metinės prenumeratos mokesčio pridėjo vaju 5 dol. auksa.

— Clem. P. Počius, Colum-bus, Ohio, atsiuntė Naujienų vaju 5 dol., nes lietuviška spauda artina ir jungia visus lietuvius, gyvenančius įvairiose apylinkėse ir įvairiose valstybėse siekti bendrų tikslų, kurių vyriausias yra pavergtos Lietuvos išlaisvinimas.

— Pranas Kavaliūnas iš Mar-quette Parko apylinkės kartu su prenumerata atsiuntė vaju 5 dol. Vajaus komisija visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja, visus skaitytojus prašo remti Naujienas ir daryti pastangas

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

REIKALINGAS MECHANIKAS Wells Single End Coilers mašinoms. Galimas treniravimas buvusiam operatoriui. Mokėti angliskai.

NACHMAN CORP.

901 E. 104 Street

MEN — Good jobs with future in our photo department. Learn A trade we will teach you. Must be dependable. You will like working for us. The reproduction people — largest in the Midwest.

ALFRED MOSSNER COMPANY

108 West Lake St.

Phone: 372-8608 Room 200

MR. THOMAS.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

GENERAL OFFICE

TYPISTS FILE CLERKS

Call MISS LANE 263-1920

AETNA CASUALTY & SURETY

An Equal Opportunity Employer

9 A. M. TO 1 P. M. 5 DAY WEEK

General house work, no heavy laundry. Near North Side, \$3 per hour plus car fare. Some English necessary. References required.

943-2525 or 943-1120

CLERK

Steamship company needs young lady for clerical duties.

Near C & NW and Union Stations.

Salary Open.

Mr. Corvillion 236-5800

REIKALINGA PATIKIMA MOTERIS

bendriems namų ruošos darbams malonoje aplinkoje Chicago šiaurinėje dalyje. Labai geras susisiekimas. 5 dienos savaitėje. Reikalingos rekomendacijos, susitarime dėl atlyginimo. Tel. CO 7-4115 arba 549-4769 vakarais ir savaitgaliais.

MISCELLANEOUS

Ivairūs Dalykai

VISUOMET YRA GERIAU užsitikrinti saugumą prieš netikėtumams ateinant. Skambinkite 342-4466

VANGUARD FIRE ALARMS

Patarimai veltui.

suradimui bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsisakyti Naujienas. Jos yra visiems ne tik naudingos ir reikalingos, bet ir būtinės.

— Buv. Lietuvos Policijos Tarnautojų Klubas "Krivulė" maloniai kviečia atsilankyti į Metinį Žiemos parengimą, kuris įvyks š. m. vasario mėn. 17 d. Balio Pakšto svetainėje, 3801 So. California Ave., Chicago, Ill. Bus pilna vakarienė, trumpa programa, šokiai, veiks bufetis ir daug vertingų dovanų laimingiesiems. Pradžią 7:30 val. vak. Auka \$6.00 asmeniui.

Klubo "Krivulės" Valdyba

(Pr.)

— Minint Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktį yra tinkamiausias laikas ir geriausia proga lengvu būdu tinkamai supažindinti savo draugus ir kaimynus su Lietuva, jos istorija ir problemomis. Prel. dr. Juozo B. Končiaus angliškai parašyta 142 pusl. knyga "History of Lithuania" yra tinkamas tam tiskli leidinys. Kaina 2 dol. Gaunama Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAMS

DEL VISU INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir ruda-zomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kal-nos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbačiauskas, sav.

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir lūdimai vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)

Pigūs automobilių draudimai

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REpublic 7-1941

VALDIS Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7290

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Virbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBĖS, KAINOS IR SAŽINGUMO NAMŲ REMONTO DARBŲ

Stogu dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžių, Tuckpointing — mūro sutvirtinimas ir valymas. Mūrinių, stalių, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar AL BELEAKUS.

Tel. 238-8656

Federalinių ir valstybės pajamų mokesčių apskaičiavimas

INCOME TAX

Nekilnojamo turto pirkimas, pardavimas

REAL ESTATE

Paraišų pildymas

NOTARY PUBLIC

Draudimo Informacijos

INSURANCE

NAUJAS ADRESAS

SIMAITIS REALTY

2951 W. 63 St. (prie Sacramento)

Tel. 436-7878

NAUJIENAS

ir kitus kraštus

NAUJIENAS

ir kitus kraštus

NAUJIENAS

ir kitus kraštus

NAUJIENAS

ir kitus kraštus

NAUJIENAS

ir kitus kraštus

NAUJIENAS

ir kitus kraštus

NAUJIENAS

ir kitus kraštus